

Lestips poëzie voor het primair onderwijs

Deze vijf lesideeën zijn gemaakt met als uitgangspunt de gedichten van Hans Tentije. Veelgebruikt thema in zijn gedichten zijn 'tijd' en 'licht'. Deze twee thema's komen terug in de lesideeën.

Over de dichter

Hans Tentije (Beverwijk, 1944) is een Nederlandse dichter en woont in Alkmaar (?). Hij heet eigenlijk Johann Krämer. In 1975 kwam zijn eerste poëziebundel 'Alles is er' uit. Hij schreef daarna nog heel veel andere dichtbundels. In 2017 kreeg hij de Constantijn Huygensprijs voor zijn complete oeuvre. Tentije schrijft veel gedichten die gaan over de onderwerpen tijd en licht. Veel van zijn gedichten gaan over de tijd die voorbijgaat en herinneringen aan vroeger.

Tip 1 Verzin titels bij gedichten

Stap 1 Lees onderstaand gedicht. De titel is weggelaten. Bedenk een goede titel voor het gedicht. Wat past goed bij het gedicht?

*die kleine lichtjes
zijn de sterren
die grote lamp daar
is de maan
ik weet niet
waar het knopje zit
ze gaan vanzelf aan*

Hans en Monique Hagen
Uit *Lichtjes in je ogen* (2015)

Heb je een titel bedacht? Lees na de titel het hele gedicht weer voor. Past het goed bij het gedicht?

De echte titel van dit gedicht is trouwens 'Lichtjes'.

Stap 2 Het is een leuk spel om samen met je klas, familie of vrienden titels te verzinnen voor gedichten. Heb je de smaak te pakken na dit eerste gedicht? Leen een leuke dichtbundel bij

de bibliotheek of zoek gedichten op internet. Lees om de beurt een gedicht voor en bedenken mooie titels bij de gedichten.

Tip 2 Maak een illustratie bij een gedicht

Stap 1 Lees het gedicht 'Altijd' van Hans en Monique Hagen.

Altijd

*opa heeft veel tijd voor mij
maar niet altijd zegt hij
want altijd bestaat niet*

*alles verdwijnt
of verdamppt of verslijt
ijsjes en pijntjes
mist en de kleren en krijt
jij groeit uit je schoenen
ik groei uit mijn tijd*

*altijd bestaat niet zegt opa
maar we hebben nog zeeën
wat zullen we doen
met die tijd voor ons tweeën*

Hans en Monique Hagen
Uit *Nooit denk ik aan niets* (2015)

Stap 2 Praat samen over het gedicht. Waar gaat het over? Wat betekent de zin 'maar we hebben nog zeeën'? Wat betekent zeeën van tijd?

Stap 3 Lees het gedicht nog een keer. Maak een illustratie bij het gedicht. Je kunt bijvoorbeeld 'zeeën van tijd' tekenen. Hoe ziet dat eruit 'zeeën van tijd'? Of maak bijvoorbeeld een illustratie waarin je het verstrijken van de tijd kunt zien.

Tip 3 Praat samen over gedichten met gedichtenwolkjes

Stap 1 Gedichtenwolkjes zijn kaartjes met vragen en opdrachten. Ze makkelijk het makkelijk om op een leuke manier met gedichten aan de slag te gaan. Download de gedichtenwolkjes op <https://www.hanshagen.nl/gedichtenwolkjes/>. Je vindt hier ook een achtergrondkaart en leerkrachtkaart met meer informatie.

Stap 2 Kies een gedicht. Leen een dichtbundel bij de bibliotheek of zoek een gedicht op internet. Je kunt ook onderstaand gedicht over de lengte van de uren van Bette Westera gebruiken. Lees het gedicht twee keer en ga daarna aan de slag met de gedichtenwolkjes. Pak om de beurt een kaartje.

Duren uren altijd even lang?

Een uur telt altijd evenveel seconden

*en klokken draaien steeds dezelfde ronde
Maar duren uren altijd even lang?
Een paar minuten wachten op de gang
duurt langer dan een uur met vriendjes spelen.
En als ik me een uur zit te vervelen
dan staat de grote wijzer bijna stil
Dan kruipt de tijd voorbij.
Wat een verschil!*

Bette Westera
uit *Was de aarde vroeger plat? Vragen die om versjes vragen* (2017)

Tip 4 Schrijf een gedicht over je gevoel in het donker

Stap 1 Lees het gedicht 'Spook en slang' van Hans en Monique Hagen.

Spook en slang

*in het licht ben ik niet bang
dan speel ik met een spook
en dans ik met een slang
maar in de nacht is het zo stil
en het donker duurt zo lang*

*papa komt naar boven
hij pakt het spook en vangt de slang
hij neemt ze mee
en trekt ze vlug door de wc*

*maar morgen in het licht
dan ben ik niet meer bang
dan speel ik met een spook
en dans ik met een slang*

Hans en Monique Hagen
Uit *Lichtjes in je ogen* (2015)

Stap 2 Hoe voel jij je in het donker? Praat samen, denk even na of schrijf het op.

Stap 3 Schrijf een elfje over jouw gevoel in het donker. Een elfje is een kort gedicht dat bestaat uit elf woorden. De eerste regel heeft één woord, de tweede regel twee woorden, de derde regel drie woorden, de vierde regel vier woorden en de vijfde regel weer één woord. Begin het elfje met het woord 'Donker'

Donker

_____

_____

_____

_____

Tips bij het schrijven! In een gedicht mag je het gevoel overdrijven. Probeer mooie woorden te gebruiken. Rijmen hoeft niet.

Stap 4 Lees je gedicht aan iemand voor. Hoe klinkt het?

Tip 5 Speel het spel Puzzling Poetry schatkist

Puzzling Poetry schatkist is een poëziespel dat je kunt spelen met een gratis app op Android en Apple. De app is ontwikkeld door Studio Louter en Lucas Hirsch.

De wereld in het spel is alle kleur verloren. Je puzzelt gedichten van bekende dichters in elkaar en geeft daarmee uiteindelijk weer kleur aan de wereld. Bovendien kun je ook zelf gedichten maken in de app. Het spel stimuleert creativiteit en woordenschat.

Stap 1 Download de app Puzzling Poetry schatkist. Je kunt de app downloaden in de App Store en in de Play store. Er is ook een versie te downloaden voor het Smart Board in de klas. Deze versie kun je downloaden via www.puzzlingpoetry.nl.

Stap 2 Speel het spel! In de verschillende levels moet je de woorden naar de goede plek slepen. Op deze manier puzzel je het gedicht van een bekende dichter in elkaar. Je verzamelt woorden in je schatkist door levels te spelen. Heb je een aantal levels gespeeld? Dan kun je met de woorden in je schatkist zelf gedichten maken.

Alkmaar Dichtstad is een initiatief van de Bibliotheek Kennemerwaard.

Meer informatie: www.alkmaardichtstad.nl